

Business Finlandin tukiohjelma innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin

Business Finlandin tukiohjelma innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin perustuu tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annettuun komission asetukseen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus), joka on julkaistu 26. kesäkuuta 2014 Euroopan unionin virallisessa lehdessä L 187 s. 1. Tukiohjelma perustuu yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 27 artiklaan Tuki innovaatioklustereille.

Rahoituksen myöntämistä säätelee valtioneuvoston asetus (1444/2014) tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta

1. Tukiohjelman tavoitteet

Tukiohjelman tavoitteena on edistää yritysten ja tutkimusorganisaatioiden sekä muiden organisaatioiden yhteistyötä klusterimuotoisten yhteistyörakenteiden kautta. Innovaatioklustereille myönnettävällä tuella pyritään poistamaan markkinoiden toimintapuutteita, jotka liittyvät klustereiden kehittämistä haittaaviin tai klustereiden välistä vuorovaikutusta ja tiedonvaihtoa rajoittaviin koordinoituihin ongelmiin. Tuettavan toiminnan ja investointien tulee lisätä innovaatiotoimintaa edistämällä osaamisen ja asiantuntemuksen vaihtoa, verkostoitumista, tietojen levittämistä, yhteistoimintaa sekä avointen infrastruktuurien yhteiskäyttöä. Toiminnan tulee hyödyttää yhteiskuntaa, kansantaloutta tai ympäristöä työ- ja elinkeinoministeriön Business Finlandille asettamien elinkeino- ja innovaatiopoliittisten tavoitteiden mukaisesti.

2. Tukiohjelman kesto ja koko

Tukiohjelma on voimassa aikavälin 1.10.2014-31.12.2023.

Business Finland myöntää tukea innovaatioklusterien toimintaan ja investointeihin ohjelman aikana arviolta 100 miljoonaa euroa.

Todellinen tukiohjelmaan käytettävissä oleva rahoituksen suuruus määräytyy valtion vuosittaisten talousarvioiden perusteella

3. Ehdot**3.1 Innovaatioklusterin määritelmä**

Innovaatioklustereilla tarkoitetaan riippumattomien yritysten (kuten nuorten innovatiivisten yritysten, pienten ja keskisuurten yritysten, suurten yritysten sekä tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden, voittoa tavoittelemattomien organisaatioiden ja muiden talouden toimijoiden) rakenteita tai organisoituja ryhmittymiä, joiden tarkoituksena on lisätä innovaatiotoimintaa edistämällä osaamisen ja asiantuntemuksen vaihtoa sekä infrastruktuurin yhteiskäyttöä sekä osallistumalla tehokkaasti osaamisen siirtoon, verkostoitumiseen, tietojen levittämiseen ja yhteistoimintaan klusteriin kuuluvien yritysten ja muiden organisaatioiden keskuudessa

Oikeus käyttää klusterin tiloja, infrastruktuuria ja toimintoja tulee olla avoinna useille käyttäjille läpinäkyvin ja syrjimättömin ehdoin. Klusterin jäsenyyden ehtojen on oltava julkisesti saatavilla. Klusterin palvelujen käytöstä ja klusterin toimintaan osallistumisesta veloittavien korvausten on vastattava markkinahintaa tai niistä aiheutuvia kustannuksia. Yrityksille, jotka ovat rahoittaneet vähintään 10 %:ia klusterin investointikustannuksista voidaan myöntää pääsy klusterin palveluihin edullisemmilla ehdoilla. Liiallisten korvausten välttämiseksi tällaisen etuoikeutetun käyttöoikeuden on oltava oikeassa suhteessa yrityksen maksamaan osuuteen investointikustannuksista ja ehtojen on oltava julkisesti saatavilla.

3.2 Tuensaajat

Tuki voidaan myöntää Suomessa toimivalle organisaatiolle, joka toteuttaa innovaatioklusterin toimintaa (klusteriorganisaatio). Klusteriorganisaatio voi olla pieni tai keskisuuri yritys, suuri yritys, tutkimusorganisaatio tai muu organisaatio. Yrityksellä tarkoitetaan oikeudellisesta muodosta riippumatta kaikkia yksiköitä, jotka harjoittavat taloudellista toimintaa, ei kuitenkaan luonnollista henkilöä.

Tukea ei myönnetä vaikeuksissa oleville yrityksille niin kuin ne on määritelty yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa. Komission 2.7.2020 hyväksymän ryhmäpoikkeusasetusta koskevan muutosasetuksen (2020/972) mukaisesti tukea voidaan kuitenkin myöntää myös yrityksille, jotka eivät olleet vaikeuksissa 31.12.2019, mutta joista tuli vaikeuksissa olevia yrityksiä 1.1.2020 ja 30.6.2021 välisenä aikana.

Tukea ei makseta yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on julistettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

3.3 Tukikelpoiset kustannukset

Toimintatuki

Innovaatioklustereiden toiminnan harjoittamiseen voidaan myöntää toimintatukea. Innovaatioklusterille myönnettävää toimintatukea voidaan myöntää seuraaviin klusteriorganisaation toteuttamiin toimintoihin:

1. klusterin toiminnan edistäminen yhteistoiminnan helpottamiseksi, tietojenvaihto ja erikoistuneiden tai räätälöityjen yritystukipalvelujen tarjoaminen tai kanavointi;
2. klusterin markkinointi uusien yritysten tai organisaatioiden osallistumisen lisäämiseksi ja näkyvyyden parantamiseksi;
3. klusterin infrastruktuurin hallinnointi; koulutusohjelmien, työpajojen ja konferenssien järjestäminen, jotta voidaan tukea tietämyksen jakamista ja verkottumista ja monikansallista yhteistyötä.

Hyväksyttäviä kustannuksia voivat olla näistä toiminnoista aiheutuvat seuraavat kustannukset:

1. henkilöstökustannukset (yllä kuvattuun klusterin toimintaan suoraan osallistuvat ja siinä avustavat henkilöt)
2. hallintokustannukset, ml. konsultoinnin ja vastaavien palvelujen kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan yllä kuvattua klusterin toimintaa varten.
3. yllä kuvatusta klusterin toiminnasta suoraan aiheutuvat yleiskustannukset.

Investointituki

Investointitukea voidaan myöntää innovaatioklusterien rakentamiseen tai parantamiseen. Tukikelpoisia kustannuksia ovat aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät kustannukset. Aineellisella omaisuudella tarkoitetaan maa-alueita, rakennuksia ja laitoksia sekä koneita ja laitteita. Aineettomalla omaisuudella tarkoitetaan henkistä omaisuutta, kuten patenteja, lisenssejä, taitotietoa ja muita immateriaalioikeuksia.

3.4 Tuki-intensiteetit ja tukimuodot

Tuki innovaatioklusterin toiminnan harjoittamiseen voi olla enintään 50 % tukikelpoisista kustannuksista tukiaikana. Tukea voidaan myöntää enintään kymmenen vuotta. Tuki voidaan myöntää avustuksena tai lainana.

Tuki innovaatioklusterin rakentamiseen ja parantamiseen voi olla enintään 50 % tukikelpoisista kustannuksista. Tuki voidaan myöntää avustuksena tai lainana.

3.4.1 Lainan ehdot

Laina voidaan myöntää vakuutta vaatimatta.

Laina maksetaan takaisin vuosittaisin lyhennyksin. Laina-aika on enintään kymmenen vuotta. Laina voidaan kuitenkin myöntää siten, että enintään viisi ensimmäistä lainavuotta ovat lyhennyksistä vapaita.

Lainan tukivaikutus lasketaan diskonttaamalla lainan sisältämä korkotuki myöntöhetken mukaiseen arvoon. Diskonttauksessa ja laskettaessa tukivaikutusta käytetään lainan myöntöhetkellä voimassa olleen todellisen koron ja myöntöhetkellä voimassa olleen Euroopan yhteisöjen komission määrittelemän ja julkaiseman viitekoron erotusta koko laina-ajalta. Jos laina ei sisällä turvaavia vakuuksia, viitekorkoa korotetaan riskipreemiolla noudattaen mitä viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenettelystä (2008/C 14/02) annetussa komission tiedonannossa tai sen korvaavassa tiedonannossa määrätään. Rahoitusmuodosta riippumatta tuki ei saa ylittää kohdissa 3.4. määriteltyjä enimmäistukitasoja.

Jos hanke tai sen tulosten hyödyntäminen viivästyvät, laina-aikaa voidaan erittäin painavista syistä pidentää enintään kahteenkymmeneen vuoteen. Lyhennyksistä vapaita vuosia voi olla enintään kymmenen. Kymmenen vuotta ylittävää laina-aikaa voidaan jatkaa enintään kolmella vuodella kerrallaan.

Jos hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen epäonnistuu, Business Finland voi poikkeustapauksessa jättää lainan osittain tai kokonaan takaisinperimättä kohdassa 3.4 määriteltyjen enimmäistuki-intensiteettien sallimissa rajoissa. Perimättäjättökäsittelyssä kertynyt korkotuki lasketaan ainoastaan lainan sille osuudelle, joka ylittää tuen enimmäismäärät. Tämä johtuu siitä, että tuensaaja olisi periaatteessa voinut saada tuen alun perin enimmäismääräisenä avustuksena. Esimerkit Business Finlandin tavasta laskea edullisen lainan tuki-intensiteetti ja enimmäisperimättäjättö ovat liitteessä 1.

Jos hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen epäonnistuu osittain, lainan maksamaton pääoma ja korot voidaan poikkeustapauksessa jättää osittain perimättä suhteessa onnistumisasteeseen.

Jos rahoituksen saaja on olennaisesti laiminlyönyt lainan takaisinmaksuvelvoitteensa, lainaehtoja voidaan muuttaa vain erittäin painavasta syystä.

3.5 Tuen kannustavuus

Tuen myöntämisen edellytys on, että tuella on kannustava vaikutus innovaatioklusterin toimintaan. Tämän vuoksi rahoitusta voidaan myöntää vain toimintaan, joka toteutetaan sen jälkeen, kun tukihakemus on jätetty Business Finlandille.

3.6 Tuen kasautuminen

Jos innovaatioklusterin toimintaan tai investointeihin on myönnetty muuta valtiontukea, muun tuen ja tässä tukiohjelmassa myönnetyn avustuksen tai lainan yhteenlaskettu tuki-intensiteetti samojen tukikelpoisten kustannusten osalta ei saa ylittää kohdassa 3.4 määriteltyjä tuki-intensiteetin enimmäismääriä.

4. Yksittäisten tukien valtiontuki-ilmoitukset

Business Finland ilmoittaa Euroopan komissiolle erikseen klustereille myönnettävät yksittäiset tuet, jotka ylittävät 7,5 miljoonaa euroa. Näissä tapauksissa tukea ei myönnetä, ennen kuin komissio on ilmoittanut, että se ei vastusta suunniteltua tukea.

5. Raportointi ja seuranta

5.1 Raportointi

Business Finland raportoi tukiohjelman toteuttamisesta komissiolle vuosittain yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 11 artiklan mukaisesti.

5.2 Julkisuus

Business Finland julkaisee tiedot tukiohjelmasta yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 9 artiklan mukaisesti. Business Finland julkaisee yksittäisistä tuensaajista 9 artiklan edellyttämät tiedot internet-sivuillaan (www.businessfinland.fi) puolivuositain:

- tuensaajan nimi, y-tunnus, yrityskoko
- tuensaajan toimiala
- alue, jolla tuensaaja sijaitsee
- tuen määrä tuensaajaa kohti
- tukiosa
- tukiväline
- myöntämispäivä
- tuentarkoitus
- tukitoimenpiteen viite

5.3 Tukiohjelman vaikuttavuuden arviointi

Business Finland arvioi tukiohjelman sekä siinä rahoitettujen projektin ja niiden tulosten vaikuttavuutta. Erityisesti kiinnitetään huomiota siihen, miten innovaatioklusterien rahoittamisella on

edistetty osaamisen ja asiantuntemuksen vaihtoa, verkostoitumista, tietojen levittämistä, yhteistoimintaa sekä infrastruktuurin yhteiskäyttöä ja tätä kautta lisätty innovaatiotoimintaa.

Liite

Esimerkki Business Finlandin tavasta laskea lainan tuki-intensiteetti

ESIMERKIT BUSINESS FINLANDIN TAVASTA LASKEA LAINAN TUKI-INTENSITEETTI

LIITE 1

Esimerkeissä lainaa on myönnetty 60 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Projektin kohdan 3.4. mukainen enimmäistuki on 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

1. Business Finlandin tuki-intensiteettilaskelma lainalle, jonka takaisinmaksun ehdot eivät muutu

	vaihdettavat arvot	jäljellä oleva lainapääoma	lyhennys	pvm	lainan korko	korkotuki	korkotukien nykyarvo	diskonttaus- korkokanta
lainan summa	120 000,00	120 000,00	0,00	1.1.2007	0,00	0,00		
lainan korko	1,00 %	120 000,00	0,00	1.1.2008	1 200,00	13 032,00	11 650,28	1 1,1186
marginaali	7,50 %	120 000,00	0,00	1.1.2009	1 200,00	13 032,00	10 415,05	2 1,1186
komission viitekorko	4,36 %	120 000,00	0,00	1.1.2010	1 200,00	13 032,00	9 310,79	3 1,1186
korkotuki	10,86 %	120 000,00	0,00	1.1.2011	1 200,00	13 032,00	8 323,61	4 1,1186
markkinakorko	11,86 %	120 000,00	0,00	1.1.2012	1 200,00	13 032,00	7 441,10	5 1,1186
tukikelpoiset kustannukset	200 000,00	120 000,00	24 000,00	1.1.2013	1 200,00	13 032,00	6 652,15	6 1,1186
		96 000,00	24 000,00	1.1.2014	960,00	10 425,60	4 757,48	7 1,1186
		72 000,00	24 000,00	1.1.2015	720,00	7 819,20	3 189,80	8 1,1186
		48 000,00	24 000,00	1.1.2016	480,00	5 212,80	1 901,07	9 1,1186
		24 000,00	24 000,00	1.1.2017	240,00	2 606,40	849,75	10 1,1186
							64 491,09	
Tuki lainan nostohetkellä	64 491,09							
Tuki projektin tukikelpoisista kustannuksista	32,25 %							

2. Business Finlandin tuki-intensiteettilaskelma epäonnistuneen projektin lainan perimättäjättökäsittelyn yhteydessä

	vaihdettavat arvot	korkotuen lasken- nan perustana oleva lainapääoma	lyhennys	pvm	lainan korko	korkotuki	korkotukien nykyarvo	diskonttaus- korkokanta
enimmäisavustuksen ylittävä osuus lainapääomasta	50 000,00	50 000,00	0,00	1.1.2007	0,00	0,00		
lainan korko	1,00 %	50 000,00	0,00	1.1.2008	500,00	5 430,00	4 854,28	1 1,1186
marginiaali	7,50 %	50 000,00	0,00	1.1.2009	500,00	5 430,00	4 339,60	2 1,1186
komission viitekorko	4,36 %	50 000,00	0,00	1.1.2010	500,00	5 430,00	3 879,50	3 1,1186
korkotuki	10,86 %	50 000,00	0,00	1.1.2011	500,00	5 430,00	3 468,17	4 1,1186
markkinakorko	11,86 %	50 000,00	0,00	1.1.2012	500,00	5 430,00	3 100,46	5 1,1186
tukikelpoiset kustannukset	200 000,00	81 413,18	16 282,64	1.1.2013	814,13	8 841,47	4 513,11	6 1,1186
		65 130,54	16 282,64	1.1.2014	651,31	7 073,18	3 227,68	7 1,1186
		48 847,91	16 282,64	1.1.2015	488,48	5 304,88	2 164,10	8 1,1186
		32 565,27	16 282,64	1.1.2016	325,65	3 536,59	1 289,77	9 1,1186
		16 282,64	16 282,64	1.1.2017	162,83	1 768,29	576,51	10 1,1186
							31 413,18	
Enimmäisperimättäjätön määrittely						19 642,01		
Projektin enimmäistuki		70 000,00						korkotuki ennen perimättäjättöä
Huomioon otettava korkotuki		31 413,18				11 771,17		korkotuki perimättäjätön jälkeen
Enimmäisperimättäjättö		38 586,82						
Maksettavaksi jäävä lainapääoma		81 413,18						